

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **G. L.**, zastoupeného Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 2. 2015, čj. OAM-287/ZA-ZA06-HA08-R2-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2015, čj. 4 Az 7/2015 - 84,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2015, čj. 4 Az 7/2015 - 84, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 9. 2. 2015, čj. OAM-287/ZA-ZA06-HA08-R2-2012, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. et Bc. Filipovi Schmidtovi, LL.M., advokátovi se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč, která mu bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 10. 2012, čj. OAM-287/ZA-ZA06-ZA04-2012, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), jako

zjevně nedůvodnou, a to z důvodu, že žadatel neprokázal, že stát, ze kterého přichází, nelze v jeho případě považovat za „bezpečnou zemi původu“.

[2] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Namítal, že žalovaný nepřihlédl k jím předloženým důkazům, které popisovaly situaci v Mongolsku, pokud se jedná o stav vězeňství a justice. Uvedl, že je proti němu v domovském státě vedeno trestní řízení a v případě jeho navrácení mu hrozí až desetileté vězení. Jelikož mongolské orgány vynucují přiznání i pomocí mučení, není dle jeho názoru možné vyloučit, že pokud bude vrácen do státu, jehož je státním občanem, mohlo by mu hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy. S odkazem na konkrétní dokumenty zdůraznil, že mučení a jiné ponižující trestání zůstává netrestáno, k porušování lidských práv dochází v oblastech zneužívání zadržených ze strany policie, nerovnoměrného prosazování práva a korupce v soudním systému, přičemž v oblasti ochrany lidských práv je významný rozdíl mezi proklamacemi a realitou. Zákony v Mongolsku sice mučení a další kruté, nelidské a ponižující zacházení a trestání zakazují, ale jsou zprávy o tom, že takovéto chování je především ve věznicích běžné, tyto metody jsou využívány k vynucení přiznání.

[3] Městský soud žalobě vyhověl a rozsudkem ze dne 10. 10. 2013, čj. 4 Az 17/2012 - 71, podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 14. 3. 2014, čj. 5 Azs 23/2013 - 19, odmítl pro nepřijatelnost. Kasační soud v odůvodnění mj. uvedl, že „[m]ěstský soud tedy správně konstatoval, že za situace, kdy žalobce prokazoval, že přichází ze státu, který nelze považovat za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, neboť mongolské orgány vynucují přiznání i pomocí mučení, není dle jeho názoru možné vyloučit, že pokud bude vrácen do státu, jehož je státním občanem, mohlo by mu hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy, měl stěžovatel povinnost se zabývat otázkou, zda žalobci v případě jeho návratu brozí nebezpečí vážné újmy [...] Městský soud v napadeném rozsudku stěžovateli vytkl, že řádně nevyhodnotil žalobcem tvrzené skutečnosti týkající se vězeňství v Mongolsku a případné korupci v justici a dostatečně se nevypořádal s důkazy předloženými žalobcem k prokázání, že Mongolsko v jeho případě nelze považovat za zemi bezpečného původu. S tímto hodnocením se však nelze než ztotožnit.“ Dále uvedl, že k tomu, aby rozhodnutí žalovaného bylo přezkoumatelné, bylo nezbytné, aby se správní orgán vypořádal ve vztahu k tvrzení žalobce o neuspokojivém stavu vězeňství a justice v Mongolsku se všemi předloženými důkazy a rovněž uvedl, jaká z nich učinil skutková zjištění a jak se s nimi vypořádal, tj. zejména ve vztahu k tomu, zda skutečně lze v případě žalobce jako osoby trestně stíhané, která popírá spáchání trestného činu, který je mu mongolskými orgány kladen za vinu, a jíž hrozí uvěznění, považovat Mongolsko za bezpečnou zemi původu. Žalovaný se však nedostatečně vypořádal s tím, zda žádost žalobce je zjevně nedůvodná i z hlediska hrozby nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu ve vztahu k žalobcem tvrzeným a prokazovaným poměrům vězeňství a justice v Mongolsku. Žalovaný se k této otázce vyjádřil jen částečně, ale konkrétně se stěžovatelovými tvrzeními a důkazy o poměrech v mongolských věznicích, zejména o mučení vězňů a vynucování přiznání mučením a vydíráním, přednesenými již v řízení před správními orgány, nezabýval, neboť k nim jen obecně uvedl, že dospěl k závěru, že by žadateli v případě návratu do Mongolska nehrozilo

nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a přes určité nedostatky provázející mongolský právní a soudní systém nelze a priori předpokládat, že se právě s těmito negativy setká. Dle kasačního soudu jsou závěry žalovaného zcela obecné, není z nich zejména zřejmé, o jaké „určité nedostatky“, jaké „aktivní kroky“ či jaké „určité segmenty soudního řízení“ má vlastně jít.

[5] Žalovaný se tedy znovu zabýval žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany, přičemž dne 9. 2. 2015 vydal rozhodnutí čj. OAM-287/ZA-ZA06-HA08-R2-2012, kterým rozhodl, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu žalobci neuděluje.

[6] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou městský soud zamítl jako nedůvodnou shora uvedeným rozsudkem.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Namítl, že sice v novém rozhodnutí se již žalovaný meritorně zabýval žádostí stěžovatele s odkazem na § 12 až § 14b zákona o azylu, nicméně z hlediska zjišťování skutkového stavu, kvality dokazování a následného odůvodnění se dopustil stejných pochybení, která mu byla ze strany správních soudů již vytknuta. Správní orgán si neobstaral relevantní a aktuální informace o zemi původu, přičemž měl k dispozici pouze aktualizovanou zprávu „Mongolsko jako bezpečná země původu“ z roku 2013, zprávu IOM týkající se dobrovolných návratů z roku 2012 a přehled databanky ČTK. Zcela tak chyběly podklady, které dle soudních rozhodnutí měly tvořit základ pro další rozhodování ve věci. Dokumenty předložené stěžovatelem žalovaný ignoroval, resp. jeho hodnocení se míjí s jejich skutečným obsahem. Správní rozhodnutí je opět postaveno na obecných úvahách, které již Nejvyšší správní soud označil za vadné. Městský soud tedy měl žalobě vyhovět a opětovně zrušit rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost. Soud však v rozporu s jeho vlastními závěry z předchozího rozsudku zamítl žalobu, přičemž nyní napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, resp. vnitřně rozporný. Soud de facto přejal argumentaci správního orgánu a uvedl obecné závěry bez odkazů na konkrétní informační zdroje, aniž by z informací o zemi původu měl relevantní a objektivní skutková zjištění. Zcela opomenuta zůstala námitka, že žalovaný prakticky vůbec nehodnotil podklady doložené v průběhu řízení, např. zprávu Českého helsinského výboru ze dne 27. 6. 2013 či další tradiční zprávy o situaci lidských práv v zemi původu. Soud se vůbec nezabýval konkrétními úvahami ve vztahu ke stěžovateli, přičemž rozporně konstatoval, že na jedné straně mongolský systém trpí jen dílčími nedostatky a na straně druhé je prostředkem ochrany stěžovatele to, že korupční prostředí může využít. Rovněž absentuje zdůvodnění, jak soud dospěl k závěru, že jsou tvrzení stěžovatele o nespravedlivém procesu nepravdivá, resp. že stěžovatel je toliko pachatelem, který má být oprávněně potrestán. Navíc, i kdyby byl stěžovatel souzen po právu, nelze s ohledem na závazky vyplývající z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod rezignovat na zjištění stavu vězeňství v Mongolsku. Rovněž namítá, že se soud nikterak nezabýval námitkou o soukromém a rodinném životě stěžovatele na území České republiky. Přijatelnost kasační stížnosti pak opírá o důvod formulovaný v usnesení kasačního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, tedy,

že došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávní sféry stěžovatele. S ohledem na vše uvedené proto navrhl zrušení napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného a vrácení věci správnímu orgánu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil přípisem ze dne 1. 4. 2016, ve kterém uvedl, že neshledává obsah kasačních námitek za opodstatněný. Je přesvědčen, že dostál povinnosti respektovat závěry zrušujícího rozsudku. Závěry správního rozhodnutí vycházejí z informací sdělených samotným stěžovatelem a odrážejí situaci v zemi původu. Městský soud ozřejmil důvody svého rozhodnutí ve vztahu k žalobním námitkám dostatečnou měrou. Napadený rozsudek tedy považuje za přezkoumatelný, vnitřně jednotný, věcně správný a zákonný, a proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. V opačném případě je totiž na místě kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel konkrétně uvedl, že důvodem zakládajícím přijatelnost jeho kasační stížnosti je zásadní pochybení městského soudu, které mělo dopad do hmotněprávní sféry stěžovatele. Obecně platí, že o dopad do hmotněprávního postavení se může jednat tehdy, pokud krajský soud „*v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti*“ (srov. shora citované usnesení čj. 1 Azs 13/2006 - 39).

[11] Kasační stížnost je přijatelná. S odkazem na citované rozhodnutí Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se městský soud dopustil zásadního pochybení, které mělo dopad do sféry stěžovatele.

[12] Nejvyšší správní soud na tomto místě předesílá, že zmíněným pochybením městského soudu je nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Zároveň je nutné žalovanému vytknout, že ne zcela důsledně respektoval závazný právní názor, který byl formulován ve zrušujícím rozsudku městského soudu a v následném usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 5 Azs 23/2013 - 19.

[13] Stěžovatel ve správním řízení i v žalobě shodně namítal, že v zemi původu panují korupční praktiky a špatné (nelidské) podmínky ve věznicích. Žalovaný se sice v novém rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu věnoval korupční situaci v Mongolsku (aniž by nyní soud hodnotil správnost závěrů žalovaného), nikoli již však tvrzeným špatným podmínkám ve věznicích v zemi původu a potencionální hrozbě vážné újmy. Přitom hrozba mučení a nelidského a ponižujícího zacházení byla jednou z hlavních námitek stěžovatele. Z tohoto důvodu (a nejenom z tohoto) je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, s čímž souvisí i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku městského soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 1 Afs 3/2003 - 68, publ. pod č. 327/2004 Sb. NSS).

[14] Dalším důvodem, pro který považuje kasační soud rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné je skutečnost, že se správní orgán nedostatečně vypořádal s tím, proč nepřihlédl ke stěžovatelem předloženým dokumentům prokazujícím tvrzenou situaci v zemi původu. Zde má Nejvyšší správní soud zejména na mysli zprávu Českého helsinského výboru, která byla vypracována individuálně v souvislosti s extradičním řízením vedeným proti stěžovateli, nicméně její závěry zcela dopadají na nyní posuzovanou věc. Žalovaný v rozhodnutí pouze konstatoval, že jsou tyto podklady určené pro trestní řízení ve věci finančního podvodu a nesvědčí o žádných problémech či hrozbě újmy. Takovéto velice obecné konstatování nepovažuje kasační soud za uvedení dostatečných důvodů, jak se žalovaný vypořádal s předloženými důkazy. Dále v rozhodnutí žalovaný vícekrát uvedl, že vyšel hlavně z obsahu dokumentu „Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu“, který vydal sám žalovaný dne 26. 8. 2013, přičemž však již nikde neuvedl alespoň částečnou komparaci s dalšími dokumenty, ze kterých naopak vyplývá tvrzená situace v Mongolsku (zde opětovně zejména zpráva Českého helsinského výboru) a důvody, proč převážily závěry z dokumentu žalovaného. Tyto skutečnosti představují další důvod nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí, s čímž souvisí i nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku městského soudu.

[15] Naopak námitku, že se městský soud nikterak nezabýval zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele, nepovažuje kasační soud za důvodnou. Na str. 9 a 10 napadeného rozsudku se této námitce městský soud věnoval, přičemž mj. výslovně uvedl, že „[p]ři hodnocení těchto skutečností vycházel správní orgán z toho, že družka žalobce i jeho dvě děti mají stejné občanství jako žalobce. Pokud by s ním chtěly pokračovat ve společném soužití, není důvod pro to, aby s ním neodjely zpět do Mongolska. Pokud snad žalobce v této souvislosti uvedl, že i v případě, že by s ním vycestovaly zpět, nedošlo by ke společnému soužití, neboť by byl pronásledován, vydírán a uvězněn, takže by nemohl realizovat rodinný život, poukazuje soud na to, že tyto skutečnosti byly žalovaným dostatečně posouzeny při hodnocení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu i zhodnoceny v rámci posouzení doplňkové ochrany. V rámci hodnocení otázky, zda v případě žalobce jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 14 zákona o azylu, se žalovaný zabýval možností společného soužití. Vycházel rovněž z žalobcova sdělení o

tom, že žalobce je zdrav. Pokud pak správní orgán dospěl k závěru, že v případě žalobce nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení mezinárodní ochrany neshledal soud v tomto závěru pochybení, t.j. vybočení z mezí správního uvážení [...] Soud dospěl k závěru, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl úvahu o důvodech neudělení humanitárního azylu přezkoumatelným způsobem.“ V otázce případného zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele je tedy rozsudek městského soudu přezkoumatelný.

[16] V již citovaném usnesení čj. 5 Azs 23/2013 - 19 kasační soud uvedl, že „[k] tomu, aby rozhodnutí stěžovatele bylo přezkoumatelné, bylo jeho povinností se vypořádat ve vztahu k tvrzení žalobce o neuspokojivém stavu vězeňství a justice v Mongolsku se všemi těmito důkazy, uvést, jaká z nich učinil (ve prospěch i neprospěch stěžovatele) skutková zjištění a jak se s nimi vypořádal, tj. zejména ve vztahu k tomu, zda skutečně lze v případě žalobce jako osoby trestně stíhané, která popírá spáchání trestného činu, který je mu mongolskými orgány kladen za vinu, a již hrozí uvěznění, považovat Mongolsko za bezpečnou zemi původu.“ V témže rozhodnutí soud uvedl, že „[s]těžovatel se k této otázce vyjádřil jen částečně (zejména k tomu uvedl, že Mongolsko je považováno za bezpečnou zemi původu, žalobce je v zemi původu trestně stíhán, ale k jeho odsouzení dosud nedošlo, je proto i podle mongolských zákonů považován za nevinného, nebyl mu uložen trest smrti, ani mu uložení tohoto trestu nehrozí), ale konkrétně se stěžovatelskými tvrzeními a důkazy o poměrech v mongolských věznicích, zejména o mučení vězňů a vynucování přiznání mučení a vydíráním, předneseným již v řízení před správními orgány, nezabýval, neboť k nim jen obecně uvedl, že nedospěl k závěru, že by žadateli v případě návratu do Mongolska hrozilo nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a přes určité nedostatky provázející mongolský právní a soudní systém nelze a priori předpokládat, že se právě s těmito negativy setká.“ Jak bylo nastíněno výše, žalovaný v novém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele nepostupoval způsobem, kterým mu uložil ve zrušujícím rozsudku městský soud i následně Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení. Soud proto konstatuje, že se žalovaný opětovně nedostatečně vypořádal s tím, co mu bylo v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu uloženo (např. rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2011, čj. 5 Azs 6/2010 - 122, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Azs 10/2012 - 68).

[17] Nadto však kasační soud upozorňuje žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2013, čj. 5 Azs 10/2012 - 68, dle kterého „[b]yl-li žadatel o mezinárodní ochranu policejními orgány v zemi původu mučením donucen přiznat se k trestným činům, jež ve skutečnosti nespáchal, dosahuje takové příkoří intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a rovněž intenzity vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona. Nemá-li takové jednání vůči žadateli o mezinárodní ochranu souvislost s důvody pronásledování podle § 12 písm. a) ani b) zákona o azylu, zakládá, má-li žadatel i nadále důvodné obavy ze skutečného nebezpečí této vážné újmy v případě jeho navrácení do země původu, a při splnění ostatních zákonných podmínek, nárok na udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 citovaného zákona.“ Z předložených dokumentů vyplývá, že v zemi původu dochází k mučení a donucování podezřelých k přiznání, což může dle výše citované judikatury dosahovat intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. Sám stěžovatel uvedl ve výpovědi ze dne 15. 7. 2014, že byl krivě obviněn z předmětného trestného činu a zadržen cíleně s úmyslem poškodit jeho podnikání. Nelze tedy souhlasit se žalovaným, že „[...] nelze rozhodně dojít k závěru, že by jeho stíhání bylo neoprávněné, vykonstruované či že by porušovalo jeho práva a svobody [...]“, přičemž jednání orgánů činných v trestním řízení v Mongolsku posuzoval žalovaný

relevantně zejména ve vztahu k azylovým důvodům podle § 12 zákona o azylu. Jak však vyplývá z citovaného rozsudku, popsané příkoří může dosahovat intenzity pronásledování i intenzity vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona. Proto by se měl žalovaný rovněž důsledněji zabývat možným vznikem vážné újmy, což by mohlo v některých případech představovat důvod k udělení doplňkové ochrany.

[18] Dále nelze souhlasit s žalovaným, že stěžovatel ještě nebyl pravomocně odsouzen, a proto se na něj v případě návratu bude hledět jako na nevinného a nebude pravděpodobně uvězněn. Skutečnost, že je se stěžovatelem vedeno extradiční řízení, resp. že byl již v minulosti zadržen bez příslušného povolení soudu, do značné míry naznačují, že naopak omezení jeho osobní svobody a s tím související potencionální porušování dalších lidských práv jsou v případě návratu do země původu pravděpodobné. Proto musí žalovaný dostatečně posoudit situaci ve věznicích v Mongolsku a vyloučit tak, že by u stěžovatele v případě jeho návratu do země původu došlo k porušení čl. 3 Úmluvy.

[19] Žalovaný dále konstatoval a následně městský soud tento závěr (pro Nejvyšší správní soud překvapivě) převzal, že stěžovatel neuvedl, že by jeho stíhání bylo neoprávněné, resp. že neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma. Takovýto závěr však není v souladu s výpovědí stěžovatele ze dne 15. 7. 2014, ve které stěžovatel výslovně uvedl, že byl křivě obviněn z předmětného trestného činu, zadržen byl cíleně s úmyslem poškodit jeho podnikání. Proto by měl žalovaný věnovat větší pozornost všem podkladům pro vydání rozhodnutí.

[20] Žalovaný rovněž uvádí, že sice v Mongolsku jsou náznaky korupčního prostředí, avšak stěžovatel se prostřednictvím korupce vlastně dostal na svobodu. Aktivně se tedy podílel na vytváření takovéhoho prostředí, a proto si na něj nyní nemůže stěžovat. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že právě v korupčním prostředí je využití konexí a finančních prostředků, v případě (nezákonného) věznění, někdy jediným způsobem, jak se dostat z vězení. Je tedy pochopitelné, že stěžovatel omezený na svobodě (v důsledku tvrzeného vykonstruovaného obvinění) využil možného a hlavně účinného prostředku obrany spočívajícího ve využití korupce, aniž by však kasační soud obecně aproboval takovéto jednání. Takovýto postup nelze „posvětit“ konstatováním, jak učinily žalovaný i městský soud, že pokud se stěžovatel dokáže pohybovat v korupčním prostředí, tak si dokáže zajistit účinnou obhajobu svých práv v případě jeho návratu do země původu. Naopak je nutné zkoumat míru korupce a případné dopady do sféry ochrany základních lidských práv.

[21] Na základě shora uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek městského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným a v žalobě důvodně namítaným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného pro jeho nepřezkoumatelnost. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu

vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu.

IV. Náklady řízení

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.), podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovatel měl v řízení o kasační stížnosti i v řízení o žalobě úspěch, a má tedy právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by stěžovateli v řízení o kasační stížnosti nebo v řízení před městským soudem jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly.

[23] Zástupcem stěžovatele byl usnesením městského soudu ze dne 3. 4. 2015, čj. 4 Az 7/2015 - 29, ustanoven advokát Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), celkem tedy 3.400 Kč a na náhradě na dani z přidané hodnoty, jíž je zástupce stěžovatele plátcem, mu přísluší částka 714 Kč. Částka v celkové výši 4.114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

[24] Nejvyšší správní soud by v souladu s § 110 odst. 3 ve spojení s § 120 a § 35 odst. 8 s. ř. s. měl rozhodnout i o odměně ustanoveného zástupce za řízení před městským soudem v případě, že zruší rozsudek, který obsahuje i výrok o odměně tohoto zástupce. Jelikož však napadený rozsudek takovýto výrok neobsahuje, resp. o odměně ustanoveného zástupce městský soud rozhodl v samostatném usnesení ze dne 17. 2. 2016, čj. 4 Az 7/2015 - 99, které nebylo zrušeno, rozhodl Nejvyšší správní soud pouze o odměně ustanoveného zástupce za řízení o kasační stížnosti. Zbývá dodat, že ustanovený zástupce ani odměnu za řízení před městským soudem v rámci vyčíslení odměny za řízení o kasační stížnosti nežádal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 21. dubna 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně
senátu